

KÜRESELLEŞMENİN EKONOMİK VE SOSYOLOJİK ETKİLERİ: 1997'DEN GÜNÜMÜZE BİBLİYOGRAFİ TABANLI SİSTEMATİK DERLEME ÇALIŞMASI

Dilara BAHTİYAR SARI¹
İlker ŞAHİN²
Mustafa GÜLMEZ³

ÖZET

Farklı aratırmacılar tarafından farklı şekillerde tanımlanan küreselleşme kavramının altında yatan ortak fikir, ekonomilerin ve toplumların aşamalı bir şekilde bütünleşmesidir. Yeni teknolojiler, yeni ekonomik ilişkiler, hükümetler, uluslararası örgütler, iş, işçi ve sivil toplum dâhil olmak üzere geniş bir yelpazedeki bu aktörler ulusal ve uluslararası politikalar tarafından yönlendirilmektedir. Sistematiik derleme deseninde tasarlanan bu araştırmada, küreselleşmenin ekonomik ve sosyolojik etkileri üzerinde durulmuştur. Bu bağlamda nitel araştırma yöntemi kullanılarak ölçüt örnekleme metodundan faydalanılmıştır. Bu amaçla araştırmacılar tarafından seçilen iki temel veri tabanında yer alan; küreselleşmenin ekonomik ve sosyolojik etkilerini konu alan 1997-2017 yılları arasında yapılmış çalışmalar bibliyografik olarak taranarak derinlemesine doküman analizine tabi tutulmuştur. Elde edilen bulgular ışığında, dünyanın farklı bölgelerinde yapılan araştırmalar incelenerek, küreselleşmenin ekonomik ve sosyolojik açıdan olumlu ve olumsuz etkilerinin ülkeden ülkeye değiştiği, ekonomik açıdan gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerde farklı etkiler bıraktığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, Küreselleşmenin etkileri, Sosyoloji, Ekonomi.

The Economic and Sociological Impacts of Globalization: Bibliography-Based Systematic Review Study from 1997 to Today

Abstract

Globalization is a term used in many ways, but the underlying idea is the gradual integration of economies and societies. A wide range of actors, including new technologies, new economic relations, governments, international organizations, business, labor and civil society, are driven by national and international policies. The remarkable dimensions of globalization are economic, socio-cultural and political. Globalization refers to the influence on the lives and work of people, families and societies when assessed from a sociological point of view. Within the scope of this study, which is designed in a systematic review pattern, the criterion sampling method was used based on qualitative research method. For this purpose, available in two selected main databases previous studies which were conducted between 1997 and 2017, on the economic and sociological effects of globalization has been listed bibliographically and subjected to in-depth document analysis. In the light of the findings and the previous studies, it is found out that globalization has led to both positive or negative the economic, socio-cultural and political influences varying from country to country and the effects are different in developing and developed countries.

Key Words: Effects of globalization, Sociology, Economy.

GİRİŞ

Günümüzde, hızlı değişimlerin anahtarı sayılabilecek küreselleşme hemen hemen her alanda kendini göstermektedir. Küreselleşme kavramı, farklı alanlarda farklı anlamlar içerdiği için tanımlamalar da buna paralel olarak çeşitlilik göstermektedir. Berger'e (1997: 23) göre, küreselleşme, ekonomiden siyasete, sosyal politikadan kültüre, dünyanın her yerindeki değişimi ifade etmek için kullanılan sihirli bir sözcük haline gelmiş; en gencinden en yaşlısına

¹Doktora Öğrencisi, Akdeniz Üniversitesi, Tourism Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı, dilarabahtiyar0790@gmail.com

² Araştırma Görevlisi, Akdeniz Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı ilkersahin@akdeniz.edu.tr

³ Prof. Dr., Akdeniz Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, mgulmez@akdeniz.edu.tr

kadar hemen hemen her bireyin günlük yaşamı içindeki yerini almış ve günümüz toplumunda sık kullanılan bir kavram olarak hayatımıza girmiştir.

Küreselleşmeyle birlikte, bireylerin yaşam standartları yükselmiş, sınıflar arası kutuplaşma daha belirgin hale gelmiştir. Bunun yanı sıra küreselleşme, küresel ısınmaya, iklim değişikliğine ve doğal kaynakların aşırı kullanımına da etki yapmıştır. Küreselleşmeyle birlikte tüketicilerin ürünlerdeki talep artışı sanayileşmeyi hızlandırarak ülkelerdeki homojenleşmeyi de arttırmıştır. Örneğin McDonald's, Burger King, Starbucks, Nike ve Gap gibi uluslararası markalar, gerek Amerika'da ve gerekse dünyanın pek çok ülkesinde hem ticari hem kültürel alanda etkisini hissettirmiştir.

Küreselleşmenin kendi içinde birçok boyutu olmakla birlikte bu çalışmada ekonomik, sosyo-kültürel ve siyasi boyutlar öne çıkmıştır. Bu bağlamda, farklı disiplinlerde ve dünyanın farklı ülkelerinde gerçekleştirilen bilimsel çalışmaların bulgu ve sonuçları bibliyografik olarak değerlendirilerek, farklı coğrafyalarda küreselleşmenin hangi ekonomik ve sosyolojik etkileri ortaya çıkardığı; bunun yanı sıra söz konusu etkilerin hangi yönde (olumlu, olumsuz, nötr ya da karma) gelişim gösterdiğini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Doküman incelemesi kapsamında, sistematik analiz yöntemiyle çalışmaların ortaya koyduğu bulgular, öngörüler ve teorik çıkarımlar yıllara göre tablolar halinde sunulmuştur.

I. KÜRESELLEŞME

Seyahat, iletişim, finans, ticaret, sağlık, spor müsabakaları ve hatta popüler müzikler bile artık herhangi bir ülkenin sınırları içinde kalmamakta; daha ziyade çok uluslu ya da uluslar üstü bir ölçekte değerlendirilmektedir. Bu bağlamda küreselleşme, bir süreç olarak günümüzde insanların etkileşimlerini zenginleştiren tarihsel bir gerçektir.

Küreselleşme, dinamik ve çok boyutlu bir süreçtir. Yapılan araştırmaların bulularına göre, bu sürece katkı sağlayan üç temel güç bulunmaktadır. Bunlar sermaye hareketlerinin serbestleştirilmesi, küresel piyasaların ticarete açılması ve bilgi ve iletişim teknolojilerinin artan kullanımınıdır. Bu çalışmada literatür kapsamında değerlendirilen küreselleşme teriminin tanımı, gelişimi, ekonomik ve sosyolojik etkileri sırasıyla sunulmuştur.

A. Küreselleşmenin Tanımı

Küreselleşmenin doğru bir şekilde tanımlanması günümüz literatüründe tartışmalı bir konudur. Bunun sebebi ise tanımlanmanın farklı araştırmacılar tarafından farklı disiplinlerden yapılmasıdır. Küreselleşme veya diğer adıyla "globalleşme" kavramının kökü olan "globo" sözcüğü, üç boyutlu yuvarlak bir fiziksel şekli veya yer küreyi ifade etmektedir. Küresel "tümüyle ele alınmış olan" anlamına gelmektedir ki, bu tanım, küreselleşmenin eylem biçimi bakımından daha kapsayıcıdır (Tutar, 2003: 111).

Literatüre göre, küreselleşme kavramı, ilk kez İngiliz iktisatçı W. Foster'in 1833'te kaleme aldığı dünya üzerindeki kaynakların dağılımı ve kullanımı konulu bir makalede kullanılmıştır. Bunun yanında küreselleşme terimi 4 Nisan 1959 tarihinde The Economist dergisinde de yer almıştır. 1968 yılında ise, Garrett Hardin'in makalesinde ifade ettiği küreselleşme kavramı popüler hale gelmiştir (Karabıçak, 2002: 116).

Küreselleşme terimi üzerine yapılan bazı tanımlamalar şu şekildedir;

- Wolf (2005) küreselleşmeyi, ekonomiler arasında piyasalar aracılığıyla bütünleştiren bir yapı olarak tanımlamıştır.
- Ateş (2006) küreselleşmeyi, insanlığın gelişiminde dünya çapında bir bilincin ortaya çıkmasına neden olan ekonomi, toplum, siyaset ve kültür ve kimlik alanlarındaki alt süreçlerin; yönlendirilen ve desteklenen belirli tarihsel bir aşaması olarak tanımlamaktadır.
- Stiglitz'e (2006) göre, küreselleşme, ülkelerin ve dünya halkların bütünleşmesidir.

- Antony Giddens'e (2000) göre küreselleşme, dünyadaki toplumsal ilişkilerin yoğunlaşmasıdır.
- Baskın Oran (2009) küreselleşmeyi, Batı'nın altyapısıyla (uluslararası kapitalizm) ve üstyapısıyla (rasyonalizm kültürü) tüm dünyaya yayılması olarak tanımlamaktadır.
- Alan Freeman'a göre küreselleşme ıraksama (makasın açılması) anlamına gelmektedir (Göngen, 2013: 119).

B. Küreselleşmenin Gelişimi

Küreselleşmenin kesin bir başlangıç tarihi üzerine ortak bir fikir bulunmamaktadır. Bununla birlikte ortaya çıkan tartışmalarda küreselleşme konusunda üç farklı görüş ortaya çıkmıştır. Bunlar (Eşkinat ve Kutlu: 2002);

- 1) Küreselleşme tarihin başlangıcından itibaren varolan bir süreçtir. Son yıllarda hız kazanmıştır.
- 2) Küreselleşme, modernleşme ve kapitalizmin gelişmesi ile yaşıttır. Son yıllarda hız kazanmıştır.
- 3) Küreselleşme sanayi ötesi toplum, modern ötesi toplumun ve kapitalist düzenin çözülmesi ile ilgili olarak son yıllarda ortaya çıkan yeni bir olgudur.

Günümüzde küreselleşme, uluslararası ekonominin son dönemini tanımlamak için kullanılsa da aslında 1980'lerin sonundan itibaren görülebilen bir etkidir. Pek çok bilim insanı ise küreselleşmenin çıkış noktasının on altıncı yüzyıl Avrupa'sı olduğunu ifade etmiştir. Sonuç olarak, dünya çapında faaliyette bulunan Avrupalılar, ticari bağlantılarını kendi şartlarına ve çıkarlarına göre belirlemişlerdir. Bununla beraber kültürlerini farklı bölgelere taşıyarak ve geniş alanlara yayılarak farklı coğrafyalarda yaşayan insanlarla etkileşimde bulunmuşlardır. Bazı dünya tarihçileri ise küreselleşmedeki büyük patlama'nın 1492 yılından itibaren başladığını, Christopher Columbus, Vasco da Gama gibi kâşiflerin etkisinin büyük olduğunu belirtmişlerdir. Kimi akademisyenlere göre ise küreselleşme Adam Smith'in Ulusların Zenginliği'nde geçen kilit bir temadır. Adam Smith'e göre, ekonomik kalkınma, pazarların entegrasyona sahip olma zamanıdır (Bumbure, 2014: 7).

Ekonomi açısından küreselleşme özellikle 1980'li yıllarda önem kazanmıştır (Erdoğan, 1999: 114). Bu tarihten itibaren dünyadaki endüstriyel şirketler, hızlı pazar değişiklikleri, üretim teknolojisi değişiklikleri ve giderek zorlaşan rekabet koşullarından önemli ölçüde etkilenmeye başlamışlardır. Özellikle pazarların doyuma ulaşması, müşterileri daha seçici kılmış ve ürün çeşitliliğini arttırmıştır. Ayrıca artan rekabet ve teknolojik gelişmeler ürünlerin yaşam evrelerini kısaltmıştır.

C. Küreselleşmenin Ekonomik ve Sosyolojik Etkileri

Küreselleşmenin etkileri konusunda öne çıkan hususlar ekonomik, sosyolojik ve siyasi içerikli olup bu çalışmada küreselleşmenin yalnızca ekonomik ve sosyolojik etkileri üzerinde durulacaktır. Sosyolojik açıdan küreselleşme, insanların, ailelerin ve toplumların yaşamı üzerinde görülen birtakım etkiler dizisini ifade etmektedir. Ekonomik etki olarak küreselleşme, beraberinde, piyasa ekonomisinin gelişmesini, dünya çapında ekonomik örgütlenmelerin hız kazanmasını, serbest ticaretin yayılmasını, sermaye hareketlerinin olağanüstü serbestliğini, dış ticaret hacmindeki genişlemeyi ve küresel şirketlerin faaliyetlerinin genişlemesini getirmiştir (Aktel, 2001: 197). Bu bağlamda küreselleşmenin daha çok ekonomiye olan etkisi üzerinde durulmuştur. Genel anlamda ekonomik küreselleşme süreci üç temel faktörden etkilenmiştir. İlk olarak, ulaşım ve iletişim teknolojisindeki gelişmelerle birlikte mal ve hizmetlerin taşıma maliyetleri azalmıştır. İkinci olarak, birey ve topluma yönelik olan hemen hemen her ürün belirli şartlar sağlandığında evrenselleşmeye başlamıştır. Üçüncü olarak ise, kamu politikaları ekonomik entegrasyonun karakterini ve hızını önemli ölçüde etkilemiştir.

Küreselleşmeyle birlikte yerelliğini yitiren sosyal ilişkiler, zaman ve mekan içerisinde enetlenmiştir. Küreselleşmeye daha geniş bakan araştırmacılar, kültürlerin yerel özelliğinin ortadan kalktığını düşünmektedirler. Bu süreç küresel medya ve iletişim teknolojileriyle hızlanmaktadır. Sonuç olarak ortaya çıkan küresel kültür basit ve tek olmaktan ziyade karmaşık ve yersizleşmiş bir kültürdür (Giddens, 2000: 13).

II. ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

Nitel araştırma deseninde tasarlanan bu çalışma kapsamında, veri toplama yöntemi olarak sistematik derleme metodundan faydalanılmıştır. Bu bağlamda küreselleşmenin ekonomik ve sosyolojik etkilerini konu alan, farklı disiplinlerde son yirmi bir yılda yapılan çalışmalar, kapsamlı olarak bibliyografi tabanlı doküman incelemesine ve sistematik analize tabi tutulmuştur.

Sistematik derleme, bir soruna çözüm bulmak amacıyla o alanda yapılan çalışmaların detaylı olarak taranıp çeşitli dâhil etme ve dışlama kriterleri kullanılarak ve çalışmaların bilimsel kalitesi ele alınarak bunlardan hangilerinin çalışma kapsamına alınacağını belirlenmesi ve bu çalışmaların ortaya koyduğu bulgu ve sonuçların sentezlenmesidir (Karaçam, 2013: 26-33). Bu amaçla, WOS (Web of Science) ve Emerald olmak üzere iki temel veri tabanında yer alan, küreselleşmenin ekonomik ve sosyolojik etkilerini konu alan ve bu etkilere ilişkin bulguları açıkça ortaya koyan 1997-2017 arasında yapılmış çalışmalar anahtar kelimeler ve dâhil etme/dışlama kriterleri kapsamında bibliyografik olarak taranmıştır. Tarama altı anahtar sözcük kullanılarak 13 Şubat-17 Nisan 2018 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Taramada, “globalisation/globalization”, “impact”, “influence”, “effect”, “sociology/sociological” ve “economic/economical” anahtar sözcükleri kullanılmıştır. Tarama neticesinde veritabanlarında listelenen makaleler, belirli dâhil etme ve dışlama kriterleri kullanılarak değerlendirilmiştir. Bu sistematik derlemenin dâhil etme ölçütleri, son yirmi yıl içinde, nitel, nicel ve karma desenler kullanan, küreselleşmenin ekonomik ve sosyolojik etkilerini konu alan ve bu etkilere ilişkin elde ettiği bulguları özetinde veya makalenin ana metni içerisinde açıkça ortaya koyan; bu sonuçlara göre de küreselleşmenin etkilerine ilişkin değerlendirmeler, öngörüler ve çıkarımlar sunan ampirik ve teorik çalışmalar olarak belirlenmiştir. Amaçlı örnekleme yöntemlerinden olan ölçüt örnekleme tekniği doğrultusunda 1997-2017 yılları arasında İngilizce tam metin olarak yayımlanan çalışmalar ele alınmış, yıl bazında her yıldan 3 adet makale değerlendirilmiştir. Araştırma notları (research notes), özet metinler, kitap bölümleri, bildiriler çalışmaya dâhil edilmemiş küreselleşmenin etkilerini açıkça dile getirmeyen, çok yoğun ve karmaşık istatistikî modellerin kullanıldığı çalışmalar, dışlama kriterleri kapsamında analiz dışı bırakılmıştır. Bu yöntemle tekrar edilebilir, çerçevesi ve kapsamı belirlenmiş, sistematik derlemeye ilişkin bilimsel bir strateji elde edilmiştir. Tarama sonucunda, 63 makale sistematik derleme kapsamında incelenmiştir.

III. ARAŞTIRMANIN BULGULARI

Araştırmaya konu olan makaleler, araştırma yöntemleri, çalışma grupları (örneklem) ve veri toplama teknikleri ile analiz edilmiş ve bulguları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 1’de son yirmi bir yıla ait çalışmalar incelendiğinde, araştırma kapsamına alınan makalelerin 1997-2007 yılları arasında nitel yöntemin ağırlıklı olduğu, nicel ve karma yöntemin azınlıkta olduğu görülmektedir. 2008-2017 yıllarında ise, çalışmaya dâhil edilen toplam 30 makalenin 11’i nicel, 18’i nitel, 1 tanesi ise karma yöntemle yapılmıştır. Anket, görüşme ve dokümanlar çalışmaların genel veri toplama yöntemi arasında olduğu görülmektedir. Avrupa, Asya, Ortadoğu, Uzak Doğu ile ve Amerika kıtasında yer alan birçok ülkede küreselleşme odaklı çalışmaların gerçekleştirildiği ortaya çıkmıştır.

Araştırma bulguları genel olarak değerlendirildiğinde, analize dâhil edilen çalışmalara ait bulguların küreselleşmenin ekonomik etkilerinin hem pozitif hem de negatif olmak üzere iki yönlü olduğu ve dengeli bir dağılım sergilediği görülmektedir. Bu bağlamda, son yirmi bir yılda yapılan çalışmalarda küreselleşmenin ekonomik sonuçlarına ilişkin 16

pozitif ve 15 negatif etkiye işaret eden bulgular elde edildiği görülmüştür. Araştırma kapsamındaki çalışmalara ilişkin bulgular küreselleşmenin olumsuz etkilerinin olumlu etkilerinden daha fazla olduğunu göstermektedir. Buna göre, küreselleşmenin 15 pozitif sosyolojik etkisine karşın 27 negatif etki olduğu görülmüştür.

Tablo 1. Sistematik Analize Dâhil Edilen Çalışmalar

Yıl	Araştırmacı/lar	Yöntem	Veri Toplama Araçları	Örneklem
2017	Perugini vd.	Nicel	Anket	6 AB ülkesi (Avustralya, Fransa, Almanya, Macaristan, İtalya, İspanya)
2017	Ariely	Nicel	Anket	86 ülkeden 124 farklı milliyetten 154.760 katılımcı
2017	Solarin vd.	Karma	Doküman incelemesi, ARDL yöntemi, Fmols En küçük kareler yöntemi	Malezya
2016	Asongu	Nitel	Dünya Bankası ve BM'nin 1996-2011 yılları arası Afrika Kıtası Gelişim Göstergelerine ilişkin doküman incelemesi	51 Afrika Ülkesi
2016	Al-Ammari ve Romanowski	Nicel	997 Anket	Katarlı aile
2016	Sonderholm ve Lydholm	Nitel	1988-2005 arası Dünya Bankası ve BM'ye ait ekonomik ve sosyal ilişkiler raporlarına ilişkin Doküman incelemesi	Milli Gelirleri düşük Sahra Altı Afrika ülkeleri, Güney Asya
2015	Miljkovic vd.	Nicel	Zaman Serisi Analizi- Gelişmiş ve gelişmekte olan 79 ülkeye ait 1896-2008 yılları Dünya Sağlık Örgütü verileri	Gelişmiş ve gelişmekte olan 79 ülke
2015	Destefanis ve Mastromatteo	Nicel	Zaman Serisi Analizi- 1980-2007 yılları arasında dokuz OECD ülkesi'ne dair ekonomik göstergeler	1980-2007 yılları arasında dokuz OECD ülkesi
2015	Wu ve Winchester	Nitel	Doküman İncelemesi- Avustralya İstatistik Kurumu	Avustralya'da kuzey toprakları eyaletinin başkenti Darwin
2014	Boivin vd.	Nitel	Literatür Taraması-Kavramsal çalışma	Afrika ve Hint Okyanusu
2014	Auer ve Mehrotra	Nitel	WIOD (World Input-Output Database) Raporu- Dünya Girdi Çıktı Analizi	12 Asya Pasifik Ülkesi
2014	Anderson	Nitel	Doküman İncelemesi-Dünya Bankası verileri	18 Gelişmekte olan ülkeler
2013	Simplice	Nitel	En Küçük Kareler Yöntemi/ 1996-2010 yılları arasında 52 Afrika ülkesinde İnsani Gelişim Gösterge Raporu	52 Afrika Ülkesi
2013	Sifianou	Nitel	Literatür Taraması-Kavramsal çalışma	İngiltere ve Yunanistan
2013	Qin ve He	Nicel	Dünya Bankası verilerine yönelik enflasyon oranlarına özgü model geliştirme	G10 ülkeleri
2012	Paliwoda	Nitel	Katılımcı Gözlem Yarı Yapılandırılmış Görüşme	IMP Konferans katılımcıları
2012	İsmail ve Tin	Nicel	Anket/ 261 Bekar kadın	Malezya
2012	Mak vd.	Nitel	Literatür Taraması-Kavramsal çalışma	Teorik çalışma
2011	Zakaria ve Fida	Nicel	Zaman Serisi Analizi (1981-2007)	Pakistan'daki kadınlar
2011	Akhter ve Barcellos	Nitel	Derinlemesine mülakat	Başkan, Genel Müdür, Yönetim Kurulu Başkanı, Genel Müdür Yardımcısı gibi üst düzey karar vericiler, Başkan ve şirketlerin Müdürü
2011	Gupta	Nicel	Anket	Kentsel, eğitilmiş, orta sınıf Hint

				tüketicileri
2010	Rosnan vd.	Nitel	Mülakat	Malezya'daki film endüstrisi paydaşları
2010	Burnett ve Huisman	Nitel	Görüşme formları	Kanada bulunan dört üniversite
2010	Zhou	Nicel	Mevcut iktisadi formüllerin uygulanması	Ülkeler arası karşılaştırmalar
2009	Shah	Nicel	Anket	Hindistan'daki 12 farklı şehir
2009	Awuah ve Amal	Nitel	Literatür Taraması-Kavramsal çalışma	Teorik çalışma
2009	Ukpere ve Slabbert	Nitel	Meta Analiz	Emik yaklaşımla teorik çalışma
2008	Dummer ve Cook	Nitel	Doküman İncelemesi (Ülkeler arası karşılaştırmaya yönelik Unicef 2007 Raporu, Britannica 2006 baskısı, Çin 2000 yılı ve Hindistan Sağlık Bakanlığı verileri)	Çin ve Hindistan
2008	Higgins-Desbiolles	Nitel	Literatür Taraması-Kavramsal çalışma	Teorik çalışma
2008	Barton ve Murray	Nitel	Doküman İncelemesi (ODEPA Raporu ve Merkez Bankası Verileri)	Şili
2007	Lee	Nitel	Literatür Taraması-Kavramsal çalışma	Teorik çalışma
2007	Neumayer ve Soysa	Nicel	Geçmişe yönelik İnsan Haklarına ilişkin veri tabanları	Dünya üzerindeki kadınlar
2007	Perucic	Nitel	Literatür Taraması-Kavramsal çalışma (Dünya Turizm Örgütü Barometer verileri)	Dubrovnik (Hırvatistan)
2006	Murray	Nitel	Literatür Taraması	Şili
2006	Koivusalo	Nitel	Literatür Taraması	Teorik çalışma
2006	Kaplan	Nitel	Mülakat	Tanzanya ve Hindistan
2005	Rao vd.	Nitel	Literatür taraması	Hindistan
2005	Huynen vd.	Nitel	Literatür Taraması	Teorik çalışma
2005	Miozzo vd.	Nitel	Doküman Analizi	Amerika, Avrupa, Asya
2004	Regmi vd.	Nitel	Literatür Taraması (Kavramsal Çalışma)	Teorik Çalışma
2004	Round ve Whalley	Nitel	Literatür Taraması (Kavramsal Çalışma)	Pakistan, Sri Lanka, Hindistan ve Bangladeş (1980-1990)
2004	Gilbert ve Gilbert	Nitel	Doküman Analizi (Dünya Sağlık Örgütü ve Dünya Bankası verileri,	Güney Afrika
2003	Forrest vd.	Nitel	Doküman Analizi	Sydney ve Melbourne
2003	Hunt	Nitel	Literatür Taraması	Pasifik
2003	Bigsten ve Durevall	Nitel	Literatür Taraması	Afrika
2002	Asgary ve Walle	Nitel	Literatür Taraması	Teorik çalışma
2002	Frenk ve Dantes	Nitel	Literatür Taraması	Teorik çalışma
2002	Zhu	Karma	Anket, Doküman Analizi (İstatistik Kurumu ve Yönetimsel Gelişim Enstitüsü Verileri)	Singapur örneği ve ülkede rastgele örnekleme yöntemiyle 4767 firma arasından seçilen 2005 firma
2001	Abeles	Nitel	Literatür Taraması	Teorik Çalışma
2001	McMichael	Nitel	Literatür Taraması	Teorik Çalışma
2001	Ganguly-Scrase ve Scrase	Nitel	Derinlemesine Görüşme	Hindistan'daki maaşlı çalışanlar
2000	Thapisa	Nitel	Literatür Çalışması	Afrika ülkeleri
2000	Yach ve Bettcher	Nitel	Doküman İncelemesi (Tobacco Control ve British American Tobacco Company (BATCo)Verileri, Dünya Ekonomik Formu Raporları,	Teorik çalışma

			Dünya Sağlık Örgütü Verileri)	
2000	McPhee ve Nohr	Nitel	Literatür Çalışması	Teorik çalışma
1999	McLaughlin	Nitel	Literatür Taraması	Japonya
1999	Scheid	Nitel	Literatür Taraması	Çin
1999	Panini	Nitel	Literatür Taraması	Hindistan
1998	Faulkner ve Walmsley	Nitel	Doküman Analizi (Dünya Turizm Örgütü Verileri, Australian Tourism Commission (ATC) Raporları, the Bureau of Tourism Research's International Visitor Survey)	Avustralya
1998	Mittelman	Nitel	Röportaj, Doküman Analizi	75 Katılımcı
1998	Smeral	Nitel	Literatür Taraması	Teorik çalışma
1997	Bell	Nitel	Literatür Taraması	Avustralya
1997	Raaij	Nitel	Literatür Taraması	Teorik çalışma
1997	Archibugi ve Michie	Nitel	Literatür Taraması	Teorik çalışma

Tablo 2. Küreselleşmenin Ekonomik ve Sosyolojik Etkilerine İlişkin Sistematik Analiz Sonuçları

Araştırmacı/lar	Konular	Bulgular, Vurgulanan Sonuçlar ve Teorik Çıkarımlar	Etki
Perugini vd. (2017)	Ekonomi	Doğrudan yabancı yatırımlar ve offshore faaliyeti yapan kişiler için ihracat şirketlerinin işgücü payının daha düşük olduğunu göstermektedir. Artan uluslararası ticaret ve globalleşme işgücünün azalmasına yol açmaktadır. Küreselleşme ile işgücü payı arasında negatif yönlü bir ilişki bulunmaktadır.	Negatif
Ariely (2017)	Sosyoloji	Küresel kimlik ile yabancı düşmanlığı (ksenofobi) arasında negatif yönlü bir ilişki olmasına rağmen küreselleşme düzeyi yüksek olan ülkelerde bu ilişkinin daha ılımlı bir düzeyde olduğu görülmüştür. Ülkelerin küreselleşme düzeyi arttıkça yabancı düşmanlığı eğilimi azalmaktadır.	Pozitif
Solarin vd. (2017)	Ekonomi Çevre	Kişi başına düşen GSYİH ve Malezya ile on Trans-Pasifik ülkesi ile yapılan ticaret CO2 emisyonu üzerinde pozitif etkiye sahiptir. Küreselleşmenin etkisiyle Malezya tarım toplumundan enerjisi yoğun olan sanayileşmeye doğru gitmektedir. Sonuç olarak, küreselleşme düzeyi arttıkça hava kirliliği düzeyi artış göstermektedir.	Negatif
Asongu (2016)	Ekonomi	Orta gelir düzeyine sahip İngiliz hukukunda temellenen, petrol kaynağı bakımından yetersiz, dört tarafı karayla kuşatılmamış, Hristiyan dinine odaklı ve politik olarak istikrarlı Afrika ülkelerinde insani gelişim odaklı globalleşmenin farklı düzeylerde ortaya çıkmaktadır.	Pozitif/Negatif
Al-Ammari ve Romanowski (2016)	Sosyoloji Kültür	Körfez ülkeleri küreselleşme ile birlikte hızlı bir modernleşme sürecine girmiştir. Modernleşmenin etkisiyle aile yapılarında radikal değişikliklerin yaşandığı görülmüştür. Katılımcıların %43.7'si evlilikte çocuk sahibi olmanın önemli olduğunu düşünmemektedir. Katar toplumunda Müslüman bir erkeğin Hristiyan bir kadınla evlenmesine olumlu bakarken, Müslüman bir kadının Hristiyan bir erkekle evlenmesine olumsuz bakmaktadır. Bu çalışma Katar toplumunda kültürel değer çatışmalarının varlığını ortaya koymuştur.	Nötr/Negatif
Sonderholm ve Lydholm (2016)	Ekonomi	Küreselleşmeyle birlikte tetiklenen yoksulluk, Sahra altı Afrika ve Güney Asya'da yüksek doğurganlık oranlarına neden olmaktadır. Bu durum Sahra Altı Afrika ülkelerinin ekonomik anlamda gelişmesini engellemektedir.	Negatif
Miljkovic vd. (2015)	Sosyoloji	Küreselleşmeyle birlikte obezitenin gün geçtikçe yaygınlaşan sosyo-ekonomik bir hastalık olduğu ortaya çıkmış. Obezitenin global şartlara ayak uyduran ülkelerdeki sosyo-ekonomik gruplar arasında daha sık görüldüğü bu bağlamda da sosyal ve ekonomik küreselleşmenin obezitenin yaygınlaşmasında tetikleyici rol oynadığı ortaya çıkmıştır.	Negatif
Destefanis ve Mastromatteo (2015)	Ekonomi	OECD ülkelerinde Beveridge eğrisinin varlığına dair bulgular elde edilmiş. Araştırma sonucunda şu kurumsal değişkenler ortaya çıkmış; koordinasyon pazarlığı, işsizlik yardımları, istihdam koruması. Küreselleşmeyle birlikte bulgular teknolojik veya dış kaynaklı işsizlik oranını arttıracakları göstermektedir. Küreselleşen ülkelerde istihdama yönelik korunma mevzuatının ve işsizlik ödeneğinin makul bir şekilde kullanılmasına işaret etmektedir.	Negatif
Wu ve Winchester (2015)	Ekonomi	Araştırmaya göre, Avustralya'nın Darwin şehri sınırları ortadan kaldıran küreselleşme ile birlikte sosyo-ekonomik açıdan avantajlar elde etmiştir. Küreselleşme ile birlikte Darwin ticari açıdan sınırdan uzak bölgelerle iyi ilişkiler ağını genişleterek Hong Kong veya Singapur gibi Uzak Doğu'nun parlayan bir yıldızı ticari bir bölge olma şansını yakalamıştır. Darwin ekonomik olarak kalkınmış, geliri artmış, ileri derecede şehirleşmiş, yeni projelerin uygulandığı bir destinasyon konumu elde ederek yatırımları çekmiştir.	Pozitif
Boivin vd.(2014)	Sosyoloji Gastronomi	Akademik çalışmaya göre, Afrika kıtası biyolojik ve gastronomik yönden küreselleşme yaşamıştır. Gastronomik açıdan yeni üretim şekilleri ve işleme teknolojileriyle birlikte yerel mutfakları yeniden şekillenmeye başlamıştır. Küreselleşme ile birlikte Hint Okyanus'u bölgelerinde ekonomik entegrasyon sağlanmıştır.	Pozitif
Auer ve Mehrotra (2014)	Ekonomi	Ekonomiler küreselleştiğinde düşük maliyetli ithalatın etkisiyle enflasyondan arındırılmış baskılar yerel enflasyonun düşmesine katkı sağlar. Bu bağlamda ekonomiler küreselleştiğinde sınır ötesi talebe maruz kalmakta ve iç enflasyon oranındaki dalgalanmalara daha açık hale gelmektedir. Analize göre, hem enflasyon oranlarının hem de üretici fiyatlarının birbirleriyle daha fazla ticaret yapan Asya ekonomileri arasında daha sıkı ve güçlü bağlar vardır.	Pozitif/Negatif
Anderson (2014)	Ekonomi Tarım Ekonomi	Yeterli kaynaklara sahip olmayan Asya ekonomilerinde devam eden hızlı büyüme, çiftlik/tarım ürünlerinin küresel ticaretteki payını düşürecektir. Tarım ve çiftlik ürünlerinde verimlilik artışı gerekli AR-GE yatırımının Sahra Altı Afrika, Latin Amerika veya başka yerlerde tarımsal ihracat yapan ülkelere sınırlı kalması ihtimalini arttıracak ancak bu tür AR-GE yatırımların gıda ithal eden Asya ülkeleri ile sınırlandırılması halinde azaltacaktır.	Negatif/Nötr
Simplice (2013)	Sosyoloji	Bulgulara göre, ticari küreselleşme neoliberal teori ile tutarlı olarak insani gelişimi daha üst seviyeye taşımaktadır. İnsani Gelişme Endeksi'nin 'yaşam beklentisi bileşeni' ticari küreselleşmenin insan özgürlüğü üzerindeki olumlu etkisi ortaya çıkmıştır.	Pozitif

Sifianou (2013)	Sosyoloji	Araştırmada küreselleşmenin günümüzün sosyo-kültürel gerçekliğinin büyük ekonomik, politik, sosyal ve kültürel değişimlerdeki nezaket ve nezaketsizlik ifadelerini ne ölçüde etkilediği değerlendirilmiştir. Zaman, mekan ve sınırların ortadan kalkarak dünyanın küresel bir tek köy haline gelmesi herkesin eşit vatandaşlık haklarına sahip olacağı anlamına gelmemektedir. Bazı toplumlarda globalleşmiş ürünler tüm topluma değil sadece üst tabakanın erişimine açıktır. Küreselleşme aynı zamanda Amerikanlaşma anlamına gelerek toplumlardaki nezaket kurallarını ve nezaketsiz davranışların bir bütünü olarak diğer toplumlarda yansıma bulmasına neden olmaktadır.	Negatif
Qin ve He (2013)	Ekonomi	Dünya Bankası verilerine yönelik olarak G10 ülkelerinin enflasyon etkilerine ilişkin senaryolar belirlenmiştir. Enflasyon modellerine ait test istatistikleri yapılmıştır. Bulgulara göre, enflasyonun İtalya için saptırıcı etkisi, İngiltere için ihmal edilebilir bir etkisi bulunurken Fransa, Belçika ve Kanada için dalgalanma etkisi bulunmaktadır.	Negatif
Paliwoda (2012)	Sosyoloji	Özetle, yılda bir kez toplanan IMP araştırmacıları 'küreselleşmenin ağ ve ilişki dinamiklerine etkisi' teması altında bir araya gelerek günümüz için dinamik piyasaların küresel gerçekliği, değişim, adaptasyon ve değişiklikler üzerinde görüş bildirmişlerdir.	Pozitif/Nötr
İsmail ve Tin (2012)	Sosyoloji	Araştırma bulgularına göre, küreselleşen Malezya'da aylık ücret, çalışma dışı gelir ve çocuk sayısının kadın işgücü arzını olumlu ve pozitif yönde etkilerken yabancı işçileri olumsuz etkilemektedir. Küreselleşen Malezya'da yabancı işçilerin varlığı Malezyalı kadınların işgücü arzı üzerinde olumsuz etki yaratmaktadır. Bu nedenle Malezya özellikle yerli halkın üretim ve hizmet sektörleri gibi halkın çalışmaya istekli olduğu sektörlerde yabancı istidamını kontrol altında tutmalıdır.	Negatif/Pozitif
Mak vd. (2012)	Sosyoloji Turizm Gastronomi	Araştırmada, küreselleşmenin yerel gastronomiye karşı bir tehdit unsur olarak ele alınmış yerel gastronomik ürünlerin ve gastronomik kimliklerin yeniden canlandırılması için öneriler sunulmuştur. Küreselleşmenin sonucu olarak yerel mutfakları deneyimleme ve aşına olma etnik mutfaklara olan ilgiyi arttırarak farklı etnik gastroni ürünlerine ilişkin açılan riski azaltabilir.	Negatif/Pozitif
Zakaria ve Fida (2011)	Sosyoloji	Bulgulara göre, Pakistan'daki ticaret serbestisi ile kadınların gelişimi arasında globalleşmeye paralel olarak pozitif bir ilişki vardır. Ayrıca kadınların kalkınması üzerinde yabancı doğrudan yatırımların ve özel sektör kredisinin olumlu etkileri görülmektedir. Özel yatırımlar ise, kadınların gelişimini olumsuz etkilemektedir.	Negatif/Pozitif
Akhter ve Barcellos (2011)	Ekonomi Pazarlama	Bulgulara göre, küreselleşmeyle birlikte Brezilya pazarına Çinli firmalar giriş yapmasıyla bu durum Brezilya pazar bağları önemli ölçüde değişmiştir. Böylelikle Brezilyalı yöneticiler üretimden müşteri odaklılığına, marka değerine önem vermeye başlayarak ve yeni ürünler geliştirmek ve pazara sunduklarını farklılaştırarak pazardaki değişikliklere refleks göstermişlerdir.	Pozitif
Gupta (2011)	Ekonomi Pazarlama	Bulgulara göre, yabancı markalara ve tüketici kültürleşmesine yönelik eğilimler konusunda çeşitli demografik özellikler arasında anlamlı farklılıklar ortaya çıkmıştır. Küreselleşen Hindistan'da yabancı markalara yönelik yakınlık Hintliler arasında tüketici kültürünü etkilemektedir. Yaş, gelir ve eğitim düzeyi gibi çeşitli demografik özellikler bu ilişki üzerinde etkilidir.	Pozitif/Nötr
Rosnon vd. (2010)	Ekonomi	Film endüstrisinde meydana gelen küreselleşme ülkeleri farklı düzeyde ve farklı derece etkilemiştir. Gelişmekte olan ülkeler yerli film endüstrilerini başarılı bir şekilde geliştirerek küreselleşmeye yanıt verebilmekte; Arjantin, Brezilya ve Meksika gibi film endüstrisinin küresel baş aktörleri haline gelmektedir. Ancak az gelişmiş veya gelişmekte olan diğer ülkeler küreselleşme ile birlikte kendi yerli film endüstrilerini ayakta tutabilmek için mücadele etmek zorunda kalmışlardır. Malezya'da küreselleşme ile birlikte filmler kültürel bir araç olmaktan çıkıp metalaşmıştır.	Pozitif/Negatif
Burnett ve Huisman (2010)	Sosyoloji Eğitim	Araştırmada, bazı yükseköğretim kurumlarının küreselleşmeye ve özellikle de küreselleşmenin örgüt kültürünü nasıl ve neden etkilediğini odaklanmaktadır. Sonuç olarak Kanada üniversitelerinin arasında benzerle birlikte birçok farklılıklar bulunmuştur. Bu çeşitlilik üniversiteler arasında uygulanan politikalar, kurumsal özellikler, ortamlar ve kurum kültürü açısından farklılıklardan kaynaklanmaktadır. Globalleşmeye bir yanıt olarak kültürler ile uluslararasılaşma faaliyetlerine yönelik stratejik yaklaşımlar arasında açık bir bağlantı ortaya çıkmıştır. Küreselleşme ile birlikte üniversiteler farklı düzeylerde uluslararası öğrenci alımını, fakülte personeli ve öğrenci hareketliliğini, uluslararası araştırmaları, uluslararası iş birliğini ve uluslararası müfredatlarını desteklemektedir.	Pozitif
Zhou (2010)	Ekonomi	Küreselleşme, firmaların çıktılarını ve fiyat seviyelerini etkilemektedir. Fiyat seviyelerinin değişmesi verim düzeyi düşük firmaların yok olmasına ve ortalama firma büyüklüğünün artmasına yol açar. Araştırmanın bakış açısına göre ülkeler benzer özellikte olsa da sabit bir üretim maliyeti olmamasına rağmen küreselleşme tüm ülkeler için fayda sağlayabilmektedir.	Pozitif
Shah (2009)	Sosyoloji	Gün geçtikçe globalleşen Hindistan'da genç Hintliler, aileleri söz konusu olduğunda gelenekselciliğin kollektif değerlerini korumakta ancak iş söz konusu olduğunda daha az kollektivist davranmaktadır.	Negatif

Awuah ve Amal (2009)	Ekonomi	Firmaların rekabet gücünü etkileyen gelişmiş bir çerçeve oluşturularak yenileşim (inovasyon) kurumsal öğrenme ve uluslararasılaşma ile ilgili yeteneklerin artırılması gerektiği sonucu ortaya çıkmıştır. Globalleşen dünyada firmaların kaynaklara erişimi yenileşim faaliyetlerinde bulunmaları ve dış pazarlara açılmaları açısından hükümet ve sivil toplum kuruluşları ile iyi ilişkiler kurmaları gerektiği sonucu ortaya çıkmıştır.	Pozitif
Ukper ve Slabbert (2009)	Sosyoloji	Araştırma öngörülerine göre, mevcut küreselleşme global işsizlik sorununu körüklemekte bununla birlikte toplumdaki eşitsizlik ve yoksulluk düzeylerini arttırmaktadır.	Negatif
Dummer ve Cook (2008)	Sosyoloji Sağlık	Kentsel ve kırsal alanlardaki zengin ve fakir ülkeler arasındaki eşitsizliğe bağlı olarak küreselleşme Çin ve Hindistan'da sağlık ve sağlık hizmetleri alanlarında gün geçtikçe artan eşitsizlikleri körüklemekte ve arttırmaktadır.	Negatif
Higgins-Desbiolles (2008)	Sosyoloji Turizm	Araştırma, kapitalist küreselleşmeye alternatif olacak globalleşme türlerine ilişkin değerlendirme sunmakta ve alternatif turizmin daha adil ve sürdürülebilir küreselleşme biçimleri için katalizör olma potansiyeline odaklanmaktadır. Araştırma sonuç ve öngörülerine göre, globalleşme çeşitliliğinin sağlanması için ekoturizm, sürdürülebilir turizm gibi alternatif turizm türlerinin değerlendirilmesi gerektiği öne çıkmaktadır.	Pozitif
Barton ve Murray (2008)	Ekonomi	Araştırmanın sonucuna göre, son 25 yılda Şili'de gelenekçi olmayan tarımsal ihracatın gelişimi yerel ve bölgesel ekonomileri radikal bir şekilde yeniden yapılandırmakta, zenginliği bölgesel olarak yoğunlaştırmakta, sosyal farklılaştırmayı arttırmakta ve çevresel sürdürülebilirliği tehdit etmektedir.	Negatif
Lee (2007)	Sosyoloji	Sosyokültürel küreselleşmeyle birlikte Asya toplumlarında batı kültürü ve yeme içme alışkanlıklarının yaygınlaştığı ve buna bağlı olarak Asya kültürlerinde şarap tüketiminin artış gösterdiği ortaya çıkmıştır. Öte yandan Asya toplumları yabancı kültürlerle ait ürünleri daha çok satın alma eğilimi göstermekte ve daha çok ithal içki tüketme istegindedir. Ekonomik küreselleşme ile birlikte Asya ülkelerinin şarap ithalat kotaları düşmüş bu sayede globalleşme Asya ülkelerinde hız kazanmasını sağlamıştır. Asyalı tüketiciler teknolojik küreselleşme ile birlikte ithal şarap ve şarap ürünlerine ait bilgilere daha kolay erişir hale gelmiştir; bu durum Asyalıları daha çok içki tüketmeye teşvik etmiştir.	Negatif/Nötr
Neumayer ve Soysa (2007)	Sosyoloji	Makalede kadınlara karşı ekonomik ayrımcılık, zorla ve zorunlu çalıştırılma durumlarıyla ilgili temel haklar ele alınmaktadır. Küreselleşme ile birlikte kadınlar erkeklere göre daha fazla ekonomik dezavantaj riski ile karşı karşıya kalmaktadır. Kadınlar küreselleşmenin getirdiği rekabetçi baskıyla zorunlu işgücü haline gelmekte, insan haklarına ve çalışma haklarına uymayan şartlarda çalışmaktadır. Aynı zamanda küreselleşme daha kolay ve ucuz seyahat, iletişim imkânları sunarak gelişmiş ülke insanların seyahat trafiğini arttırmış; ekonomik ayrımcılığa maruz kalan kadınlar hem bedensel hem de psikolojik olarak yıpranan ve metalaşan bireyler haline gelmiştir.	Negatif
Perucic (2007)	Turizm Ekonomi Pazarlama	Küreselleşme kruvaziyer turizme olan talebi artırarak 1985-2005 yılları arasında mavi yolcu sayısında %13,9'luk bir büyüme gerçekleşmiştir. Kruvaziyer firmaları küreselleşme ile birlikte farklı pazarlara yönelmişlerdir. Küreselleşme mavi yolculuğa olan talebi ve yolcuların coğrafi ve sosyo-ekonomik profillerini, seyahat motivasyonlarını etkilemiştir. Bununla birlikte uzun ve pahalı mavi yolculuklardan ziyade daha kısa ve ekonomik fiyatlı mavi yolcuları alma eğilimini arttırmıştır. Ayrıca mavi yolculukta genç yolcuların (25-39 yaş arası) sayısı geçmişten günümüze artış göstermiştir. 2006 yılında ortalama 60 yaş ve üzeri mavi yolcu sayısı %31'den %22'ye düşmüş, 40-50 yaş arası mavi yolcu sayısı ise %35'den %48'e yükselmiştir.	Pozitif
Murray (2006)	Ekonomi Tarım Ekonomisi	Makale küreselleşmenin Şili'nin geleneksel olmayan tarımsal ihracat sektöründeki etkilerine odaklanmaktadır. Küreselleşme Şilili köylülerin geçim kaynakları için tehlike oluşturmaya başlamış, ekonomik olarak hayatta kalmalarını zorlaştırmıştır. Globalleşme etkisinde kalan Şili'nin neoliberal ekonomik politikası benimsemesi sonucu köylülerin yerel ekonomisi küresel olarak düşüşü son 20 yılda hızlanmıştır.	Negatif
Koivusalo (2006)	Ekonomi Sağlık	Bu makale ekonomik küreselleşmenin sağlık ve sağlık politikalarını nasıl etkilediğine odaklanmıştır. Ekonomik küreselleşme hali hazırda sağlık önlemlerinin ve kullanılan materyallerdeki kalitenin yeterli düzeyde olmasını gerektirmektedir. Dünya üzerinde ani olarak ortaya çıkan sars gibi salgın hastalıkların önlenmesi için daha etkin sağlık koruma sistemlerinin kurulmasını gerektirmektedir. Bu durum globalleşmenin doğrudan olmayan olumlu bir faydasıdır. Küreselleşme ile birlikte ilkelerin sağlık politikalarında ve sağlık stratejilerinde önemli gelişmeler yaşanmıştır. Ancak ekonomik globalleşme kamu bütçelerinde veya sağlığa ayrılan limitli bütçeli ülkelere baskı oluşturmaktadır. Bu nedenle hükümetler sağlık için kaynak arayışı yoluna gitmektedir. Küreselleşme fakir ile zengin	Negatif/Pozitif

		arasında kaliteli sağlık hizmetlerine erişim açısından farklılık yaratmaktadır.	
Kaplan (2006)	Sosyoloji Gastronomi	Küreselleşme ile toplumlar, farklı kültürlerle ait yiyecek ve içecekler için hale gelerek bunları tüketme eğilimi göstermiştir. Bu durum özellikle orta sınıf ve küresel kozmopolitanizmle bağlantılı olan genç nüfus tarafından tecrübe edilmiştir. Tanzanya’da yeni kültürlerle ait yiyeceklerin topluma entegrasyonu toplumun sınıfında, bulunduğu bölgeye ve ait olduğu kültüre göre farklılık göstermektedir. Hindistan’ın Chennai bölgesindeki orta sınıf kendilerini Tamil/Hintli olarak ifade etmesine rağmen aynı zamanda global dünya insanı olarak görmektedir. Bu sınıf geçim kaynaklarını kaybeden Hintli çiftçilere göre, serbest piyasa ekonomisine daha az karşı çıkma ve hükümetin gıda ithalatını daha az sorgulama eğilimi göstermektedir.	Negatif/Nötr
Rao vd. (2005)	Sosyoloji Ekoloji	Hindistan’da, küreselleşme yerel kültür üzerinde derin etkiler bırakmış ve hala etkileri devam etmektedir. Ancak farklı kültürel etnik gruplar küreselleşmenin etkisini farklı düzeyde hissetmektedir. Etki alanı geniş kültürler küreselleşme ile gelen değişimlere kucak açarken, küçük ölçekli kültürler baskılarla birlikte karşı çıkmalarına rağmen bu değişimi yavaş yavaş benimserler. Küreselleşmenin etkisinde kalan Hindistan’da yaşanan bir reform sonucunda hükümet özel mülkiyetleri devlet statüsüne almış ve kendi kontrolü altında tutmuştur. Bu durum projelerin hangi arazilerde yükselceğinin devlet kontrolüne verdiğini biyoçeşitliliğe ağır darbe vurmuştur.	Negatif
Huynen vd. (2005)	Sosyoloji Sağlık	Araştırma kapsamında oluşturulan kavramsal modelin öngörüsüne göre, küreselleşme toplum sağlığını, ekolojisi, sosyokültürel yapıyı etkilemiştir. Küreselleşme su güvenliği üzerindeki endişeleri de arttırmaktadır. Küreselleşme süreci ile hükümetler özelleştirme politikalarıyla su kaynaklarını, tehlikeye attığı düşünülmektedir.	Negatif
Miozzo vd. (2005)	Sosyoloji Çevre Teknoloji	Araştırma, üretim ve yenileşimin küreselleşmesi neticesinde teknolojinin çevre üzerindeki yapısal değişikliklerini incelemiştir. Öngörülere göre, küreselleşme gelecekteki bilgi teknolojisi, biyoteknoloji, nano teknoloji üzerinde etkili olarak ve bu durum endüstriyel sera gazlarının emisyon oranını değiştirecektir. Bu durum küreselleşmenin çevre üzerinde olumsuz etkiler yarattığını ortaya koymaktadır.	Negatif
Regmi vd. (2004)	Ekonomi	Kalite ve çeşitliliğe yönelik gelir odaklı talepler küresel olarak Akdeniz besin ürünlerine olan talebi arttırmaktadır. Beslenme etler, meyveler ve sebzeler gibi daha yüksek değerli ürünler ile paketlenmiş ürünlere doğru kaymaktadır. Globalleşme ile bu ürünlerdeki ticarete son yirmi yılda gelenekselci olmayan ihracatçıların ve ithalatçıların küresel pazarda giderek daha aktif hale gelmesiyle büyümüştür.	Pozitif/Nötr
Round ve Whalley (2004)	Sosyoloji	Globalleşme dört ülkede ilk başta yoksulluğu ve adaletsizliği azaltıyor gibi gözükse de daha sonraları Pakistan ve Bangladeş’teki yoksulluğun geçmişi oranla daha yüksek seviyede olduğu görülmüştür. Analizlerden ve literatürden elde edilen en önemli sonuç küreselleşme ve yoksulluk arasındaki ilişki konusundaki tartışmaların genel bir düzlemde ortaya çıkmasıdır. Buna göre, küreselleşme arasında yüzde yüz kesin bir doğrudan bağlantı yoktur ama ampirik bulguların birbirinden ayrılması zordur.	Negatif/Nötr
Gilbert ve Gilbert (2004)	Sosyoloji Sağlık	Makale, küreselleşme bağlamında Güney Afrika’daki sağlığa ilişkin birden fazla konuya odaklanmaktadır. Küreselleşmeyle birlikte Güney Afrika siyasi değişimler geçirmiş aynı zamanda sağlıklarını tehdit eden birçok sorunla karşı karşıya kalmışlardır. Bunların başında HIV (AIDS) virüsü gelmektedir. HIV/AIDS salgını, Güney Afrika’nın en baskın sağlık sorunları arasındadır. Globalleşme, uluslararası sağlık politikalarında makro ekonomik baskılarda ilaç endüstrisinde çok uluslu şirketlerin büyümesi ve tıbbi çoğulculuk üzerinde etkilidir.	Negatif
Forrest vd. (2003)	Sosyoloji	Globalleşme ile ortaya çıkan protopostmodernizm, sosyal heterojenliği ve çeşitliliği ortaya çıkararak göç etmeye meyilli azınlık toplulukların oluşmasını sağlamıştır. Böylelikle fazla etnik kökenlere sahip küçük toplumlardan oluşan heterojen şehirler ortaya çıkmıştır. Küreselleşme tüm dünyada ülkelerin göç politikalarında değişimlere neden olmuş bu bağlamda Avustralya azınlık halindeki göçmenlerin yaşadığı bir ülke olmuştur. Küreselleşmenin sonucu olarak Sydney ve Melbourne göç eden toplumların yaşamakta olduğu küçük mahalleler karışık azınlıkların yaşadığı yerleşim yerleri asimile olmuş halkların yaşadığı bölgeler ev sahipliği yapmaktadır. Son olarak globalleşme bu iki kentte İtalyan, Alman, Yunan, Hint, Çinli azınlıkların yaşadığı bölgeler olmuştur.	Negatif/Nötr
Hunt (2003)	Ekonomi Ekoloji	Makale, ticaret ve yatırımların Pasifik Adası deniz kaynakları üzerindeki etkiye odaklanmaktadır. Küreselleşme ile artan balıkçılık faaliyetleri ve yeni teknolojiler ton balığı soyunu tehdit altına almaktadır. Küreselleşme aynı zamanda kıyıda deniz kaynaklarının sürdürülebilirliğini tehdit etmektedir. Küreselleşme ile birlikte Pasifik ada ülkelerinde çevresel sorunlar ortaya çıkacak, önümüzdeki	Negatif

		yüzyıl içerisinde deniz seviyesinin artmasına bağlı olarak küçük adalardaki arazi alanları azalacaktır. Atmosfer üzerindeki etkiler neticesinde mercan kayalıkları/resifleri küreselleşmenin etkisi altında kalacaktır.	
Bigsten ve Durevall (2003)	Sosyoloji Politika	Afrika ülkeleri küreselleşen dünyaya ayak uydurmak ve globalleşmenin nimetlerinden faydalanmak için yapısal ekonomik reformlar uygulamaya başlamıştır. Ekonomik önlemler arasında ticari liberalleşme, döviz piyasasının kurulması, iç pazarların ve finans sektöründe yeni düzenlemeler yapılması, kamu bütçelerinin gözden geçirilmesi, kamu kurumlarının özelleştirilmesi, bütçe dengesizliklerin ortadan kaldırılması, vergi reformları ve kamu reformlarının uygulamaya konulmasıdır.	Pozitif
Asgary ve Walle (2002)	Sosyoloji Beslenme	Globalleşme sosyolojik olarak doğu ve batı toplumlarında değişimleri kapı açmıştır. Tarihi olarak her ne kadar doğu kültürleri zengin tarihlerinden ötürü batı toplumların etkisi altına almış olsalar da küreselleşen dünyada batı, aslında doğuya ait olanı farklı şekilde biçimlendirerek tekrar sunmaktadır.	Negatif
Frenk ve Dantes (2002)	Sosyoloji Sağlık	Küreselleşme sağlığın yanı sıra insan faaliyetlerini farklı açılardan etkilememektedir. Sağlık hizmetleri hakkında bilgi paylaşımını kolaylaştırmaktadır. Sağlıklı olmaya duyulan istek küreselleşen dünyanın farklı bölgelerinde ve dinlerde birleştirici faktör olarak ortaya çıkmaktadır. Dışlama, eşitsizlik, yerel kültüre karşı duyarsızlık küreselleşmenin karanlık yüzüdür.	Pozitif
Zhu (2002)	Ekonomi	Küreselleşme Singapur'un endüstriyel olarak yeniden yapılanmasını sağlayarak ülkeye küresel üretim için Güney Doğu Asya'daki önemli bir koordinasyon ve hizmet merkezi olma rolünü elde etme fırsatı sağlamıştır.	Pozitif
Abeles (2001)	Sosyoloji Eğitim	Küreselleşme ile birlikte üniversiteler ve eğitim kurumları gelenekselci yapılarından sıyrılarak kurumsallaşmış ve uluslararasılaşmıştır. Bununla birlikte standart giriş sınavları yerine yeterliliğe dayanan öğrenci alımları metodlarını uygulamaya koymayı tasarlamışlardır.	Pozitif
McMichael (2001)	Sosyoloji Tarım	Küreselleşme ile birlikte fast food endüstrisi dünyada hız kazanmıştır. Ucuz, yağsız ete ihtiyaç duyan fast food endüstrisi küreselleşme ile birlikte sığır eti endüstrisinin ikiye bölünmesine neden olmuştur: yüksek değerli besi sığırlarının kesimi ve geleneksel olarak otla beslenen sığırların kesimi.	Pozitif
Ganguly-Scrase ve Scrase (2001)	Ekonomi	Hindistan ekonomisinin küreselleşmesi sosyal hayatı dramatik olarak etkilemiştir. Hindistan hükümeti tam tersi zıt etki yaratacağını düşünen Marjinal grupların itirazına rağmen tüm nüfus için faydalar sağlayacağını öne sürerek ekonomik küreselleşme politikalarını hayata geçirmiştir. Liberalleşme ile eşit olmayan bölgesel kalkınma, ücret eşitsizlikleri ortaya çıkmış küreselleşmenin Hindistan'ın alt gelir grubuna ait tabakalarına çok sayıda fayda sağlamadığı ortaya çıkmıştır.	Negatif
Thapisa (2000)	Sosyoloji	Araştırmada küreselleşmenin Afrika ülkeleri üzerinde ortaya çıkan etkileri irdelenmiştir. Güney Afrika'da küreselleşmenin faydası olarak iletişim sistemleri gelişerek bilgi ağının genişlediği görülmüştür. Küreselleşmenin bir başka faydası olarak GSM operatörleri kurularak yerel iletişim sorunları ortadan kalkmıştır.	Pozitif
Yach ve Bettcher (2000)	Sosyoloji Tütün Tüketimi	Tütün ticaretinin pazarlanmasının üzerine yapılan araştırmaların ve tütün ticaretinin küreselleşmesinin dünya sağlığına tehdit unsuru oluşturduğu ortaya çıkmıştır. Araştırma küreselleşmeyi iki ucu keskin bir kılıca benzetmiştir. Sigara şirketleri yüksek düzeyde üretim miktarlarına ulaşmak ve karlılığı arttırmak için küreselleşmeyi bir avantaj olarak kullanmışlardır. Tütün endüstrisinde yeni pazarların açılması ve küreselleşmeye toplum sağlığını ve çevreyi tehdit altına aldığından hükümetlerin yasal düzenleme yapmalarına yol açmıştır. Böylelikle sonuç olarak, tüm dünyaca tanınan ve tüketilen sigara markaları ve global sigara tüketicileri üremiştir.	Negatif
McPhee ve Nohr (2000)	Sosyoloji Eğitim	Eğitimde küreselleşmenin ortaya çıkmasıyla öğrenciler yüz yüze eğitim deneyiminden mahrum kalmakta gerçek öğrenci ve öğretmenlere tanışma fırsatı bulmadan uzun yıllar sonucunda eğitimlerinin tanımlamaktadırlar. Bunun sebebi küreselleşmeyle birlikte eğitim internet ortamında veya uzaktan eğitim yoluyla sunulmasıdır. Bu durum eğitimde karşılıklı etkileşimi, kültürel alışverişi, iş birliği, geri bildirimini minimum düzeye düşürmektedir.	Negatif
McLaughlin (1999)	Sosyoloji Eğitim	Küreselleşme ile birlikte Japon toplumunda eğitimde uluslararasılaşma çabaları ortaya çıkmış öğrenciler yabancı dil öğretimine yönetilmiş, eğitimde bilgisayar ve internet kullanımı teşvik edilmiş, yüksek kaliteli yazılımlar hayata geçmiş ve yabancılara Japon dilini öğrenmeye teşvik edici uygulamalar başlatılmıştır.	Pozitif
Scheid (1999)	Sosyoloji Tıp	Geleneksel Çin tıp uygulamaları 2000'li yılların başında küreselleşerek tüm dünyada yaygınlaşmıştır. 3000 hastanenin yanı sıra Batı ülkelerinde hastanelerin %95'inden fazlasında Çin tıp uygulamaları yapan tam teşekküllü koğuşlar ve poliklinikler açılmıştır. Bu tıbbi küreselleşme Çin kültürünün farklı toplumlara aktarılmasına sağlamıştır. Ancak bu uygulamaların ehli kişiler tarafından yapılmaması global sağlık sorunları yaratmaktadır.	Pozitif/Negatif
Panini (1999)	Ekonomi	Karnatakali çiftçiler küreselleşme ile birlikte tarımsal ticaret yapan firmalar sayesinde gelir elde etmeye başlamışlardır. Bu durum	Pozitif

	Tarım	onların pazardaki değişiklikler ve iklim koşulları konularında teknik uzman ve bilim adamlarına bağlanmasına neden olmuştur. Bununla birlikte küreselleşme başarılı olursa Hindistan'da piyasa liberizasyonunun güçlerini kullanacak kurumlar inşa etmenin gereklerinin ortaya koymuştur.	
Faulkner ve Walmsley (1998)	Turizm	Çalışmada, küreselleşme bakış açısıyla Avustralya'ya olan turist akışı incelenmiş. Küreselleşmeyle ortaya çıkan ekonomik, sosyal, kültürel değişimler en açık bir biçimde turizmde kendini göstermiştir. Turizm estetiğinin metalaştığı bir alan olarak görülmüştür. Asya Pasifik ve ülke içinde meydana gelen gelişmeler ve küreselleşme Avustralya ekonomisinde turizmin önemini arttırmış ve turizmde gecelik konaklama sayısını artırarak büyümeyi sağlamıştır.	Pozitif
Mittelman (1998)	Sosyoloji Politika	Araştırma kapsamında, küreselleşme karşıtı stratejiler tanımlanmış, küreselleşmeye karşı olan güçlerin etkisi değerlendirilmiştir. Küreselleşme sonucunda ortaya çıkan olumsuz sonuçlar için görüşler irdelenmiştir.	Negatif
Smeral (1998)	Sosyoloji Politika	Globalleşmenin gün geçtikçe artan baskısı Avrupa turizm endüstrisinde faaliyet gösteren küçük ve orta çaplı işletmeler üzerinde büyük etkiler yaratmaktadır. Tedarikçilerin artık tüm dünyada faaliyet gösteriyor olması, ulaşım maliyetlerinin düşmesi ve yeni destinasyonların ortaya çıkması geleneksel destinasyonlardaki KOBİler üstündeki baskı unsuru oluşturmaktadır. Bu nedenle ekonomileri turizme bağlı Avrupa ülkelerinde turizmin tekrar gelir ve istihdam kaynağı haline gelmesi için hangi önlemlerin alınması ve hükümet ve özel sektörün hangi rolü üstlenmesi gerektiği ele alınmıştır.	Negatif
Bell (1997)	Sosyoloji	Avustralya'da ekonomik gelişmenin son yıllarda hız kazanması ülkenin uluslararası ekonomik politikaları ve uygulamalarında değişimler yaratmıştır. Finansal pazarlamanın büyük bir çoğunluğu tamamen küreselleşmiştir. Bu durum ekonomide bağımsızlaşmanın önünü kesmiş ve ülkeleri neoliberal makroekonomik politikalar uygulamaya zorlamıştır.	Negatif
Raaij (1997)	Pazarlama Sosyoloji	Pazarların küreselleşmesi aynı zamanda ürünlerin, markaların ve reklamların küreselleşmesine yol açmıştır. Küresel promosyon kampanyaları yüksek düzeyde standardizasyona neden olmuştur. Bu standardizasyon dünyadaki farklı kültürlerle çatışmaya başlamıştır.	Negatif
Archibugi ve Michie (1997)	Ekonomi	Küreselleşmeyle birlikte ortaya çıkan teknolojik gelişmeler sınırları ortadan kaldırmıştır. Global dünyada yaygınlaşan internet sayesinde ülkeler yabancı yatırımlar çekmeye başlamış ve küresel pazarlar ortaya çıkmıştır.	Pozitif

SONUÇ

Küreselleşme, kültürler arasında etkileşim sağlayarak pek çok kültürde önemli değişimler yaratmıştır. Birbirinden etkilenen toplumların gastronomik açıdan mutfak kültüründe değişimler olabildiği gibi nezaket anlayışlarında da farklılıklar yaşanmıştır. Çalışma hayatındaki cinsiyet farklılıkları neticesinde, küreselleşme süreci kimi ülkelerde kadınlara fayda sağlarken, kimi ülkelerde kadınları zor şartlarda çalışmaya itmiştir. Batılı insan modeli küreselleşmeyle yayılarak, kimi toplumlar için idol olarak görülürken, kimi etnik gruplar tarafından ise karşı çıkmıştır. Sosyolojik boyutuyla küreselleşme, evlilik ve aile yaşantısında da değişimler yaratmıştır. Küreselleşme ile birlikte sınırlar ortadan kalkmış, sınırsız bir dünya doğmuştur. Araştırma kapsamında çözümlenen çalışmalar, farklı ülkelerdeki küreselleşmenin sosyolojik ve ekonomik sonuçlarını ortaya koyarak söz konusu öngörü ve düşünceleri destekler nitelikte bulgular elde etmiştir. Küreselleşme firmaların rekabet güçleri üzerinde etkiler ortaya koyarak yapısal olarak onları değişime zorlamıştır. Buna paralel olarak geleneksel anlayıştan ve alışlagelmiş formlardan sıyrılarak kendini yenilemek zorunda kalan firmalar, kurumsal öğrenme ve inovasyon (yenileşim) ve uluslararasılaşma ile ilgili yeteneklerini geliştirerek, rekabet gücünü ve pazar payını artırıcı ileriye dönük modern stratejiler belirlemek durumunda kalmışlardır. Bununla birlikte ekonomik küreselleşmeye ayak uydurmayı ve dış pazarlara açılmayı hedefleyen vizyoner firmaların hükümet ve sivil toplum kuruluşları ile doğrudan iyi ilişkiler kurmaları gerektiği sonucu ortaya çıkmıştır (Awuah ve Amal, 2009). Ekonomik olarak küreselleşmenin gelişmekte olan ülkelerde olumlu etkiler ortaya çıkardığı görülmüştür. Örneğin, ekonomik boyutta küreselleşme Singapur'un endüstriyel olarak yeniden yapılanmasını sağlayarak ülkeye küresel üretim için Güney Doğu Asya'daki önemli bir koordinasyon ve hizmet merkezi olma rolünü elde etme fırsatı sağlamıştır (Zhu, 2002). Gün geçtikçe dünya sahnesinde önemli ticari aktörler arasında rolünü almaya başlayan Hindistan'da ekonomik küreselleşme sosyal hayat üzerinde etkiler ortaya çıkarmıştır. Hindistan hükümeti küreselleşmenin olumsuz sonuçlar doğuracağı fikrini destekleyen marjinal grupların itirazlarını dikkate almamış ve küreselleşmenin tüm nüfus için faydalar sağlayacağını öne sürerek ekonomik küreselleşme politikalarını hızlı bir şekilde hayata geçirmiştir. Neticede Hindistan'da liberalleşme ile eşit olmayan bölgesel kalkınma, ücret eşitsizlikleri ortaya çıkmış globalleşmenin Hindistan'ın alt gelir grubuna ait tabakalarına çok sayıda fayda sağlamadığı ortaya çıkmıştır (Ganguly-Scrase ve Scrase, 2001). Latin Amerika ülkesi olan Şili'de ise, gelenekçi olmayan tarımsal ihracatın gelişimi yerel ve bölgesel ekonomileri radikal bir şekilde yeniden yapılandırmakta, zenginliği bölgesel olarak yoğunlaştırmakta, sosyal farklılaşmayı arttırmakta ve çevresel sürdürülebilirliği tehdit etmektedir (Barton ve Murray, 2008).

Küreselleşmeyle birlikte sosyolojik ve ekonomik sınırların ortadan kalkmasıyla dünya üzerinde bir dizi değişiklikler yaşanmıştır. Yaşanan değişiklikler sosyolojik açıdan kimi toplumları derinden etkileyerek aile yaşantılarında yenilikler yaratmıştır. Örneğin Al-Ammari ve Romanowski (2016) yaptıkları çalışma sonucunda, Körfez ülkelerinin küreselleşme ile birlikte hızlı bir modernleşme sürecine girdiğini ve modernleşmenin etkisiyle Körfez ülkelerinde aile yapılarında radikal değişikliklerin yaşandığı sonucuna ulaşmıştır. Yaptıkları çalışmanın sonucunda göre, Katar toplumunda Müslüman bir erkeğin Hristiyan bir kadınla evlenmesine olumlu bakılırken, Müslüman bir kadının Hristiyan bir erkekle evlenmesine olumsuz bakılmaktadır. Sifianua (2013) ise, küreselleşmenin günümüzün sosyo-kültürel gerçekliğinin ekonomik, politik, sosyal ve kültürel değişimlerdeki nezaket ve nezaketsizlik ifadelerini ne ölçüde etkilediğini belirlemek amacıyla yaptığı çalışma sonucunda, küreselleşme olgusunun bazı ülkelerde Amerikanlaşma anlamına gelerek toplumlardaki nezaket kurallarını ve nezaketsiz davranışların bir bütünü olarak diğer toplumlarda yansıma bulmasına neden olduğunu ifade etmiştir. Eğitim açısından küreselleşmeyi değerlendiren McPhee ve Nohr (2000) ise, küreselleşmenin ortaya çıkmasıyla, öğrencilerin yüz yüze eğitim deneyiminden mahrum kaldıklarını, gerçek öğrenci ve öğretmenlerle tanışma fırsatı bulamadan uzun yıllar sonucunda

eğitimlerini tamamladıklarını belirterek, bunun sebebinin küreselleşmeyle birlikte eğitimin internet ortamında veya uzaktan eğitim yoluyla sunulması olduğunu açıklamışlardır. Bu açıdan bakıldığında küreselleşmenin eğitimde karşılıklı etkileşimi, kültürel alışverişi, iş birliği ve geri bildirimini minimum düzeye düşürdüğü sonucuna varmışlardır. Yeme içme kültürü açısından, Lee (2007) küreselleşmeyle birlikte Asya toplumlarında batı kültürü ve yeme içme alışkanlıklarının yaygınlaştığını ve buna bağlı olarak Asya kültürlerinde şarap tüketiminin artış gösterdiğini ortaya çıkarmıştır. Öte yandan Asya toplumlarının yabancı kültürlerle ait ürünleri daha çok satın alma eğilimi göstermekte ve daha çok ithal içki tüketme isteğine sahip olduklarını göstermesi çalışmanın bir diğer sonucudur.

Perucic (2007), küreselleşmenin olumlu etkilerine dikkat çekerek kruvaziyer turizmde meydana gelen değişimleri ele almıştır. Bulgulara göre, küreselleşme kruvaziyer turizme olan talebi arttırarak 1985-2005 yılları arasında mavi yolcu sayısında %13,9'luk bir büyüme sağlamıştır. Kruvaziyer firmaları, küreselleşme ile birlikte farklı pazarlara yönelmişlerdir. Küreselleşme, mavi yolculuğa olan talebi ve yolcuların coğrafi ve sosyoekonomik profillerini, seyahat motivasyonlarını etkilemiştir. Bununla birlikte, uzun ve pahalı mavi yolculuklardan ziyade daha kısa ve ekonomik fiyatlı mavi yolcuları alma eğilimini arttırmıştır. Perucic'in bulguları her ne kadar olumlu bir tablo ortaya koysa da, alanyazında küreselleşmenin çevre üzerindeki olumsuz etkilerini ortaya koyan çalışmalara da rastlanmaktadır. Ticaret ve yatırımların Pasifik Adası deniz kaynakları üzerindeki etkisini ele alan Hunt'a (2003) göre, küreselleşme ile artan balıkçılık faaliyetleri ve yeni teknolojiler, ton balığı soyunu tehdit ederek, kıyadaki deniz kaynaklarının sürdürülebilirliğini tehlikeye atmaktadır. Bu araştırmanın ortaya koyduğu öngörülere göre, küreselleşme ile birlikte Pasifik ada ülkelerinde çevresel sorunlar ortaya çıkacak, önümüzdeki yüzyıl içerisinde deniz seviyesinin artmasına bağlı olarak küçük adalardaki arazi alanları azalacaktır. Atmosfer üzerindeki olumsuz etkiler neticesinde mercan kayalıkları/resifleri küreselleşmenin etkisi altında kalacaktır. Öte yandan Miozzo ve arkadaşlarına (2005) göre, küreselleşme gelecekteki bilgi teknolojisi, biyoteknoloji, nano teknoloji üzerinde etkili olarak ve bu durum endüstriyel sera gazlarının emisyon oranını değiştirecektir. Solarin ve arkadaşları (2017) Malezya'da yaptıkları bir çalışma sonucunda küreselleşmenin etkisiyle ülkenin gün geçtikçe tarım toplumundan, enerjisi daha yoğun olan sanayileşme sürecine doğru gittiğini ve bunun sonucunda da küreselleşme düzeyi attıkça hava kirliliği düzeyinin de artış gösterdiğini ortaya koymuşlardır. Bu durum, küreselleşmenin çevre üzerinde olumsuz etkilere yol açtığına işaret etmektedir.

Yapılan araştırmada belirlenen amaç doğrultusunda, küreselleşmenin ekonomik ve sosyolojik etkilerine dikkat çekilmiş bu bağlamda dünyanın farklı bölgelerinde yapılan çalışmaların bulguları ve sonuçları değerlendirilerek teorik çıkarımlarda bulunulmuştur. Küreselleşmenin ekonomik veya sosyolojik açıdan olumlu veya olumsuz etkilerinin ülkeden ülkeye değiştiği, ekonomik açıdan gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerde farklı etkiler bıraktığı görülmüştür. Bundan sonraki yapılacak çalışmalarda, küreselleşmenin ekonomik ve sosyolojik etkilerinin dışında politik, siyasi, teknolojik, ve ekolojik olmak üzere diğer etkilerine bakılabilir. Yapılan araştırmada iki veri tabanı ele alınmıştır. İleride yapılacak bir araştırmada ikiden fazla veri tabanı kullanılarak çalışma genişletilebilir veya farklı veri tabanları araştırılarak ortaya çıkan sonuçlar karşılaştırılabilir.

KAYNAKÇA

- Abeles, T. P. (2001), "The Impact of Globalization". *On the Horizon*, 9(2), 2-4.
- Akhter, S. H. and Fernando Pinto Barcellos, P. (2011), "Can Brazilian Firms Survive the Chinese Challenge? Effects of Globalization on Markets, Strategies, and Performance". *European Business Review*, 23(5), 502-523.
- Al-Ammari, B. and Romanowski, M. H. (2016), "The Impact of Globalisation on Society and Culture in Qatar". *Pertanika Journal of Social Sciences & Humanities*, 24(4).

- Anderson, K. (2014), "Globalisation and Agricultural Trade". *Australian Economic History Review*, 54(3), 285-306.
- Archibugi, D. and Michie, J. (1997), *Technology, Globalisation and Economic Performance*. Cambridge University Press.
- Ariely, G. (2017), "Global Identification, Xenophobia and Globalisation: A Cross-national Exploration". *International Journal of Psychology*, 52(S1), 87-96.
- Asgary, N. and Walle, A. H. (2002), "The Cultural Impact of Globalisation: Economic Activity and Social Change". *Cross Cultural Management: An International Journal*, 9(3), 58-75.
- Asongu, S. A. (2016), "Rational Asymmetric Development: Transfer Mispricing and Sub-Saharan". *Economics and Political Implications of International Financial Reporting Standards*, 282-302.
- Ateş, D. (2006), "Küreselleşme Ne Kadar Tek Boyutlu", *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 4(5), 25-38.
- Auer, R. A. and Mehrotra, A. (2014), "Trade Linkages and the Globalisation of Inflation in Asia and the Pacific". *Journal of International Money and Finance*, 49, 129-151.
- Baffour Awuah, G. and Amal, M. (2009), "Impact of Globalization: The Ability of Less Developed Countries' (LDCs) Firms to Cope with Opportunities and Challenges". *European Business Review*, 23(1), 120-132.
- Barton, J. R. and Murray, W. E. (2008), "Grounding Geographies Of Economic Globalisation: Globalised Spaces in Chile's Non-Traditional Export Sector", 1980–2005. *Tijdschrift voor economische en sociale geografie*, 100(1), 81-100.
- Bell, S. (1997), "Globalisation, Neoliberalism and the Transformation of the Australian State. *Australian Journal of Political Science*, 32(3), 345-368.
- Berger, P. (1997), "Four Faces Of Global Culture". *Center For The National Interest* 49, 23-29. URL: <http://www.jstor.org/stable/42897064>, erişim tarihi: 01.04.2017.
- Bigsten, A. and Durevall, D. (2003), "Globalisation and Policy Effects in Africa". *The World Economy*, 26(8), 1119-1136.
- Boivin, N., Crowther, A., Prendergast, M. and Fuller, D. Q. (2014), "Indian Ocean Food Globalisation and Africa". *African Archaeological Review*, 31(4), 547-581.
- Bumbure, I. (2014), "Gelişen Ülkeler Üzerinde Küreselleşmenin Etkileri: Baltık Ülkeleri". Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü/ Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Burnett, S. A. and Huisman, J. (2010), "Universities' Responses to Globalisation: The Influence of Organisational Culture". *Journal of Studies in International Education*, 14(2), 117-142.
- Destefanis, S. and Mastromatteo, G. (2015), "The OECD Beveridge Curve: Technological Progress, Globalisation and Institutional Factors". *Eurasian Business Review*, 5(1), 151-172.
- Dummer, T. J. and Cook, I. G. (2008), "Health in China and India: a Cross-Country Comparison in a Context of Rapid Globalisation". *Social Science & Medicine*, 67(4), 590-605.
- Erdoğan, Z. (1999), "Küreselleşmenin İstihdama Etkileri". *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3, 111-120.
- Eşkinat, R. ve Kutlu, E. (2002), "Dünya Ekonomisi", Anadolu Üniversitesi, Eğitim Sağlık ve Bil. Araş. Çalışmalar Vakfı Yayın No:50, Eskişehir.
- Faulkner, H. W. and Walmsley, D. J. (1998), "Globalisation and the Pattern of Inbound Tourism in Australia". *The Australian Geographer*, 29(1), 91-106.

- Fida, B. A. and Zakaria, M. (2011), "Democracy and Growth: a Case Study of Pakistan". *International Journal of Economic Perspectives*, 5(1), 67.
- Forrest, J., Poulsen, M. and Johnston, R. (2003), "Everywhere Different? Globalisation and the Impact of International Migration on Sydney and Melbourne". *Geoforum*, 34(4), 499-510.
- Frenk, J. and Gómez-Dantés, O. (2002), "Globalisation and the Challenges to Health Systems". *BMJ: British Medical Journal*, 325(7355), 95.
- Ganguly-Scrase, R. and Scrase, T. J. (2001), "Who Wins? Who Loses? And Who Even Knows? Responses to Economic Liberalisation and Cultural Globalisation in India". *South Asia: Journal of South Asian Studies*, 24(1), 141-158.
- Giddens, A. (2000), *Elimizden Kaçıp Giden Dünya Küreselleşme Hayatımızı Nasıl Yeniden Şekillendiriyor?*, İstanbul: Alfa Yayınları.
- Gilbert, T. and Gilbert, L. (2004), "Globalisation and Local Power: Influences on Health Matters in South Africa". *Health Policy*, 67(3), 245-255.
- Göngen, M. A. (2013), "Küreselleşmenin Ekonomik Boyutu Küreselleşmeyi Yöneten Üç Ana Kurum: IMF, Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü", *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 29, 117-134.
- Gupta, N. (2011), "Globalization Does Lead to Change in Consumer Behavior: an Empirical Evidence of Impact of Globalization on Changing Materialistic Values in Indian Consumers and Its Aftereffects". *Asia Pacific Journal of Marketing and Logistics*, 23(3), 251-269.
- Higgins-Desbiolles, F. (2008), "Justice Tourism and Alternative Globalisation". *Journal of Sustainable Tourism*, 16(3), 345-364.
- Hunt, C. (2003), "Economic Globalisation Impacts on Pacific Marine Resources". *Marine Policy*, 27(1), 79-85.
- Huynen, M. M., Martens, P. and Hilderink, H. B. (2005), "The Health Impacts of Globalisation: A Conceptual Framework". *Globalization and health*, 1(1), 14.
- Kaplan, W. A. (2006), "Can the Ubiquitous Power of Mobile Phones be Used to Improve Health Outcomes in Developing Countries?". *Globalization and Health*, 2(1), 9.
- Karaçam, Z. (2013), "Sistemik Derleme Metodolojisi: Sistemik Derleme Hazırlamak İçin Bir Rehber". *DEÜ Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi*, 6(1), 26-33.
- Karabıçak, M. (2002), "Küreselleşme Sürecinde Gelişmekte Olan Ülke Ekonomilerinde Ortaya Çıkan Yönelim ve Tepkiler". *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7 (1), 115-131.
- Koivusalo, M. (2006), "The Impact of Economic Globalisation on Health." *Theoretical Medicine and Bioethics*, 27(1), 13-34.
- Lee, K. (2007), "Is a Glass of Merlot the Symbol of Globalization? An Examination of the Impacts of Globalization on Wine Consumption in Asia". *International Journal of Wine Business Research*, 21(3), 258-266.
- Mak, A. H., Lumbers, M. and Eves, A. (2012), "Globalisation and Food Consumption in Tourism". *Annals of Tourism Research*, 39(1), 171-196.
- McLaughlin, R. (1999), "The Internet and Japanese Education: The Effect of Globalisation on Education Policies and Government Initiatives". In *Aslib Proceedings* (Vol. 51, No. 7, pp. 224-232). MCB UP Ltd.
- McMichael, P. (2001), "The Impact of Globalisation, Free Trade and Technology on Food and Nutrition in the New Millennium". *Proceedings of the Nutrition Society*, 60(2), 215-220.

- McPhee, W. and Nohr, C. (2000), "Globalisation and The Cultural Impact on Distance Education". *International Journal of Medical Informatics*, 58, 291-295.
- Miljkovic, D., Shaik, S., Miranda, S., Barabanov, N. and Liogier, A. (2015), "Globalisation and Obesity". *The World Economy*, 38(8), 1278-1294.
- Miozzo, M., Dewick, P., & Green, K. (2005). Globalisation and the environment: the long-term effects of technology on the international division of labour and energy demand. *Futures*, 37(6), 521-546.
- Mittelman, J. H. (1998), "Globalisation and Environmental Resistance Politics". *Third World Quarterly*, 19(5), 847-872.
- Murray, W. E. (2006), "Neo-feudalism in Latin America? Globalisation, Agribusiness, and Land Re-concentration in Chile". *The Journal of Peasant Studies*, 33(4), 646-677.
- Neumayer, E. and De Soysa, I. (2007), "Globalisation, Women's Economic Rights and Forced Labour". *The World Economy*, 30(10), 1510-1535.
- Oran, B. (2009), Küreselleşme ve Azınlıklar, İstanbul, İmaj Yayınevi.
- Paliwoda, S. J. (2012), "The Impact of Globalization on Networks and Relationship Dynamics". *Industrial Marketing Management*, 41(5), 727-729.
- Panini, M. N. (1999), "Trends in Cultural Globalisation: From Agriculture to Agribusiness in Karnataka". *Economic and Political Weekly*, 2168-2173.
- Perucic, D. (2007), "The Impact of Globalization on Supply and Demand in the Cruise Industry". *Tourism and Hospitality Management*, 13(3), 665-680.
- Perugini, C., Vecchi, M. and Venturini, F. (2017), "Globalisation and The Decline of The Labour Share: A Microeconomic Perspective". *Economic Systems*, 41(4), 524-536.
- Qin, D. and He, X. (2011), Globalisation Effect on Inflation in the Great Moderation Era: New Evidence from G10 Countries.
- Rao, K. R. M., Manikandan, M. S. and Filho, W. L. (2005), "An Overview of the Impacts of Changes in Common Property Resources Management in the Context of Globalisation: A Case Study of India". *The International Journal of Sustainable Development & World Ecology*, 12(4), 471-477.
- Regmi, A., Ballenger, N. and Putnam, J. (2004), "Globalisation and Income Growth Promote the Mediterranean Diet". *Public Health Nutrition*, 7(7), 977-983.
- Rosnan, H., Nazari Ismail, M. and Mohd Daud, N. (2010), "The Globalization of Film Business and Its Effect on the Malaysian Film Industry". *Business Strategy Series*, 11(5), 325-332.
- Round, J. and Whalley, J. (2004), "Globalisation and Poverty: Implications of South Asian Experience for the Wider Debate". *IDS Bulletin*, 35(1), 11-19.
- Scheid, V. (1999), "The Globalisation of Chinese Medicine". *The Lancet*, 354, SIV10.
- Shah, G. (2009), "The Impact of Economic Globalization on Work and Family Collectivism in India". *Journal of Indian Business Research*, 1(2/3), 95-118.
- Sifianou, M. (2013), "The Impact of Globalisation on Politeness and Impoliteness". *Journal of Pragmatics*, 55, 86-102.
- Simplice, A. (2013), "Globalization and Africa: Implications for Human Development". *International Journal of Development Issues*, 12(3), 213-238.
- Smeral, E. (1998). "The Impact of Globalization on Small and Medium Enterprises: New Challenges for Tourism Policies in European Countries". *Tourism Management*, 19(4), 371-380.

- Solarin, S. A., Al-mulali, U. and Sahu, P. K. (2017), "Globalisation and Its Effect on Pollution in Malaysia: The Role of Trans-Pacific Partnership (TPP) Agreement". *Environmental Science and Pollution Research*, 24(29), 23096-23113.
- Sonderholm, J. and Lydholm, H. (2016), "Is Globalisation Good for the Poor? A Reply to Pogge". *Global Society*, 30(4), 531-539.
- Stiglitz, J. (2006), *Küreselleşme Büyük Hayal Kırıklığı*, İstanbul: Plan B. Yayıncılık
- Thapisa, A. P. (2000), "The Impact of Globalisation on Africa". *Library Management*, 21(4), 170-178.
- Tin, P. B., Ismail, R., Othman, N. and Sulaiman, N. (2012), "Globalization and the Factors Influencing Households' Demand for Higher Education in Malaysia". *International Journal of Education and Information Technologies*, 6(3), 269-278.
- Tutar, H. (2003), "Küreselleşmenin Üçüncü On Yılında Küresel Düş Kırıklıkları". *Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 5 (2), 111.
- Ukpere, W. I. and Slabbert, A. D. (2009), "A Relationship Between Current Globalisation, Unemployment, Inequality and Poverty". *International Journal of Social Economics*, 36(1/2), 37-46.
- Van Raaij, W. F. (1997), "Globalisation of marketing communication?". *Journal of Economic Psychology*, 18(2-3), 259-270.
- Wolf, M. (2005), "Will globalization survive?". Washington DC, <https://piie.com/publications/papers/wolf0405.pdf>, erişim tarihi: 01.04.2018.
- Wu, J. and Winchester, H. P. (2015), "Globalisation and Border Dynamics: Impacts on the Urban Development of Darwin". Australia. *Australian Geographer*, 46(2), 255-270.
- Yach, D. and Bettcher, D. (2000), "Globalisation of Tobacco Industry Influence and New Global Responses". *Tobacco control*, 9(2), 206-216.
- Zhou, H. (2010), "Globalisation and the Size Distribution of Firms". *Economic Record*, 86(272), 84-94.
- Zhu, J. (2002), "Industrial Globalisation and Its Impact on Singapore's Industrial Landscape". *Habitat International*, 26(2), 177-190.